

Качура Т.М.

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ПРЕЗЕНТАЦІЙ ПІД ЧАС ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ

Анотація. Стаття для педагогічних працівників, які продовжують освоювати прийоми роботи з дистанційними технологіями навчання і вже на рівні користувача оволоділи персональним комп'ютером. Представлений огляд інструментів програми PowerPoint для створення інтерактивних презентацій.

Ключові слова: інтерактивна презентація, гіперпосилання, керуючі кнопки, тригери.

В сучасних умовах сфера освіти зіткнулися з новим для себе форматом навчання. Очевидно, що освітній процес в умовах дистанційної освіти є не простим часом, особливо для викладачів, оскільки спонукає їх до ще більш активної навчально-методичної діяльності. Багато педагогів задаються питанням, як урізноманітнити свої заняття, як не втратити уваги студентів, як звичний матеріал донести до своїх слухачів з урахуванням використання технологій, які вони самі тільки почали вивчати. На допомогу викладачу в цьому питанні підійдуть інтерактивні презентації.

Інтерактивна презентація – це презентація, хід виконання якої визначається в залежності від вибору об'єкта на екрані. До кожного об'єкта з слайда таких як текст, зображення, кнопка, графічна форма можна прикріпити дію, яка виконується при натисканні на об'єкт. Для інтерактивної презентації характерним є закладена в ній властивість захоплювати користувача і підтримувати в ньому зацікавленість матеріалом. За допомогою інтерактивних презентацій можна створювати тренувальні, опитувальні вправи, вправи на закріплення вивченого матеріалу, тести з одним варіантом відповіді тощо.

Слід також зазначити, що саме за умови онлайн режиму навчання та за допомогою платформи Zoom, яка передбачає можливості демонстрації екрану і надання доступу до екрану доповідача, виникає можливість ефективного застосування інтерактивних презентацій.

Починаючи освоювати інтерактивні презентації та спеціалізовані

програмні продукти, призначені для створення інтерактивних презентацій, не варто відмовлятися від звичних вже програм. Так більшість викладачів використовують на заняттях власні презентації, створені в PowerPoint, і це може стати гарною основою для початку розробки саме інтерактивних презентацій. У даній статті представлений огляд інструментів програми PowerPoint (на прикладі версії PowerPoint 2007), які дозволяють створити інтерактивні презентації та ефективно використовувати їх в умовах дистанційної освіти.

Якщо Ви хочете навчитися створювати інтерактивні презентації за власним сценарієм, необхідно засвоїти перше правило: послідовність представлення інформації в презентації може бути не тільки лінійною, коли слайди змінюють один одного в заданому порядку, а й довільною, коли викладач змінює порядок слайдів залежно від мети і завдань заняття. Іншими словами, викладач може не тільки демонструвати інформацію на екрані, але і керувати нею, що особливо зручно при роботі з інтерактивними вправами в онлайн режимі.

Керувати ходом показу слайдів в презентації можна за допомогою вкладки **Переходи**. Зверніть увагу на таку функцію, як **Зміна слайда після кліку** (Рис. 1). При створенні інтерактивних презентацій дуже часто цю функцію необхідно буде відключати. Це дозволить, по-перше, міняти порядок показу слайдів з послідовного (лінійного) на довільний, а по-друге, уникнути випадкової зміни слайду при зіткненні з курсором миші.

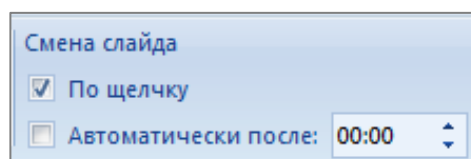

Рис. 1. Налаштування функції «Зміна слайда»

Основним інструментом, що дозволяє змінювати послідовність демонстрації слайдів в презентації, є гіперпосилання.

Гіперпосилання – це графічний або текстовий об'єкт на слайді, який за допомогою одного кроку (кліка) дозволяє перейти на потрібний слайд (в цій же або в іншій презентації), вебсторінку, файл тощо. Іншими словами,

гіперпосилання здійснює зв'язок одного слайда з іншим в одній і тій же презентації або зв'язок між двома документами. За допомогою гіперпосилань можна управляти ходом демонстрації презентації, зробити презентацію нелінійною (Рис. 2). Тобто головною відмінною рисою інтерактивної презентації є її нелінійність.

Рис. 2. Послідовність представлення слайдів в традиційній і інтерактивній презентаціях

Додавання гіперпосилання до об'єкту здійснюється за допомогою вкладки **Вставка** / розділу **Посилання** (Рис. 3).

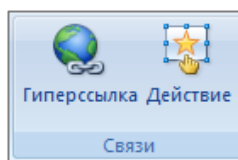

Рис. 3. Кнопки додавання гіперпосилання

Перший і найбільш простий спосіб використання гіперпосилань в презентації – це розміщення на слайді так званих **кнопок керування**. Вони являють собою вбудовані фігури кнопок, які можна додати до презентації, а потім призначити їм дію, яка виконуватиметься при натисканні кнопки або при

наведенні покажчика миші. Як вже було зазначено, в основі дій керуючих кнопок лежать гіперпосилання, тобто натиснувши на керуючу кнопку, Ви переходите в інше місце Вашої презентації або відкриваєте аудіо, відео, текстовий або інший файл.

Кнопки дозволяють виконувати наступні дії:

- перехід до наступного, попереднього, першого або останнього слайду, до останнього слайду, що проглядався, до слайду з визначеним номером;
- перехід до іншої презентації PowerPoint або до вебсторінки;
- запуск програми або макросу;
- відтворення звуку.

Знайти керуючі кнопки можна на вкладці **Вставка / Фігури** (Рис. 4).

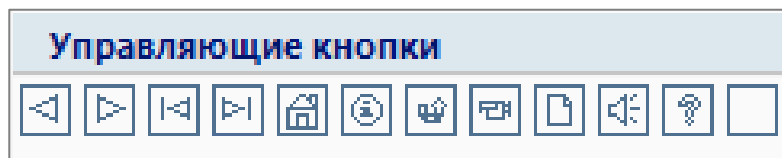

Рис. 4. Панель кнопок керування

Керуючу кнопку можна створити і іншим способом: для цього потрібно вибрати об'єкт на слайді – зображення, малюнок або текст, і за допомогою вкладки **Вставка / Дія** призначити дію для цього об'єкта.

Другим варіантом використання гіперпосилань в презентації може бути створення інтерактивного змісту, який розміщується на слайді. Кожному пункту такого змісту додається функція гіперпосилання і при натисканні на нього здійснюється перехід до відповідного слайду.

Вдалим прикладом створення презентації з інтерактивним змістом може бути прийом **«Інтерактивний екран»**.

Інтерактивний екран являє собою набір слайдів, кожен з яких має область змісту, оформлену у вигляді кнопок, і область екрану, на якому з'являються викликані об'єкти. Однакове розташування даних областей на всіх слайдах створює зорове враження, що презентація складається тільки з одного слайда, на якому при натисканні кнопки в змісті з'являється потрібна інформація (Рис. 5). Використання прийому **«Інтерактивний екран»** позбавляє від

необхідності перегорнути всі слайди презентації для переходу до інформації, що цікавить, а відповідно дозволяє пришвидшити демонстрацію презентації, що має велике значення у представленні значного обсягу навчального матеріалу.

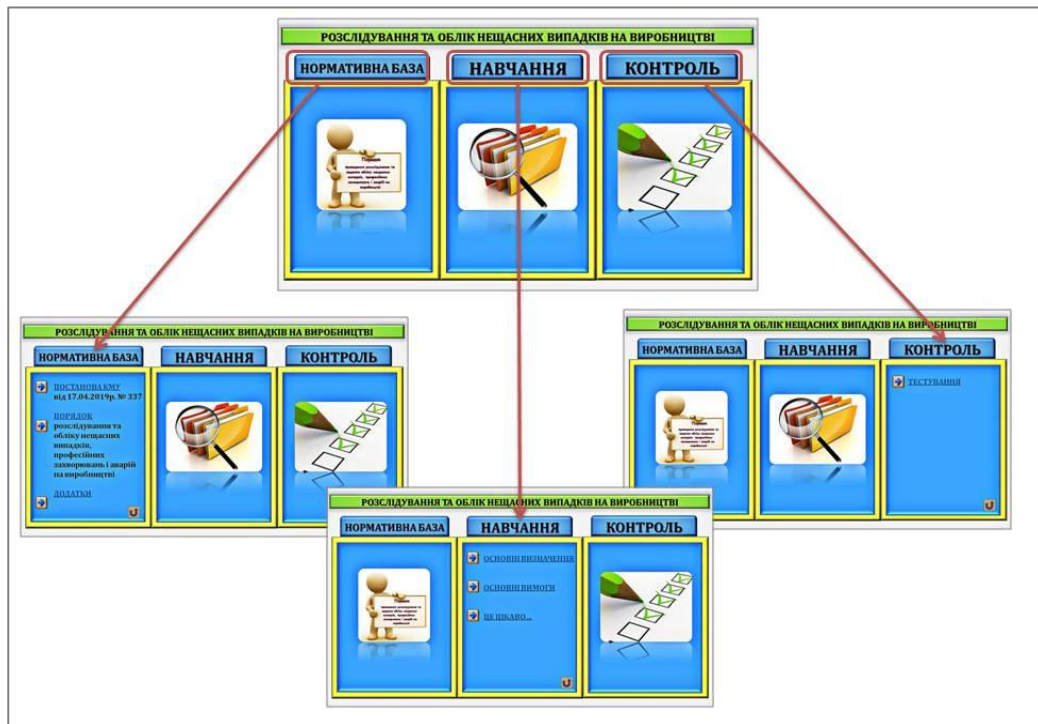
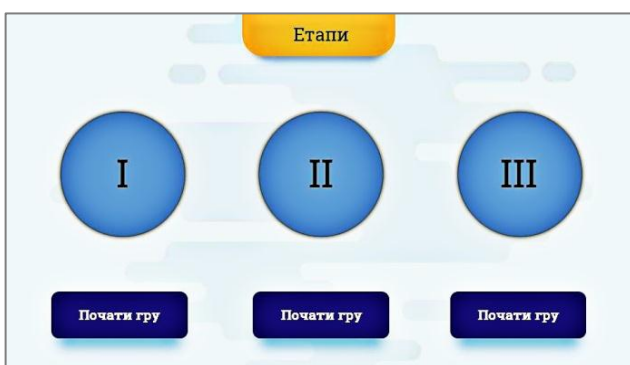

Рис. 5. Схема гіперпосилань в презентації «Інтерактивний екран»

Приєм «Інтерактивний екран» можна використовувати з деякими варіаціями (Рис. 6): замість кнопок з текстом використовувати зображення для переходу на інший слайд; оформити слайд у вигляді сторінок з закладками.

а) за допомогою зображень

б) у вигляді сторінок з закладками

Рис. 6. Приклади оформлення презентації «Інтерактивний екран»

Наступний інструмент PowerPoint для створення інтерактивних презентацій – це **тригер**, який є засобом управління анімацією. Тригер дозволяє включати анімацію об'єкта в потрібний момент. Якщо в стандартних настройках

PowerPoint анімація, додана до об'єктів на слайді, виконується в заданому порядку і спрацьовує при натисканні миші в будь-якому місці слайда, то тригери дозволяють задавати довільний порядок анімації. В такому випадку анімація спрацює тільки при натисканні на об'єкт, якому додана функція тригера (Рис. 7).

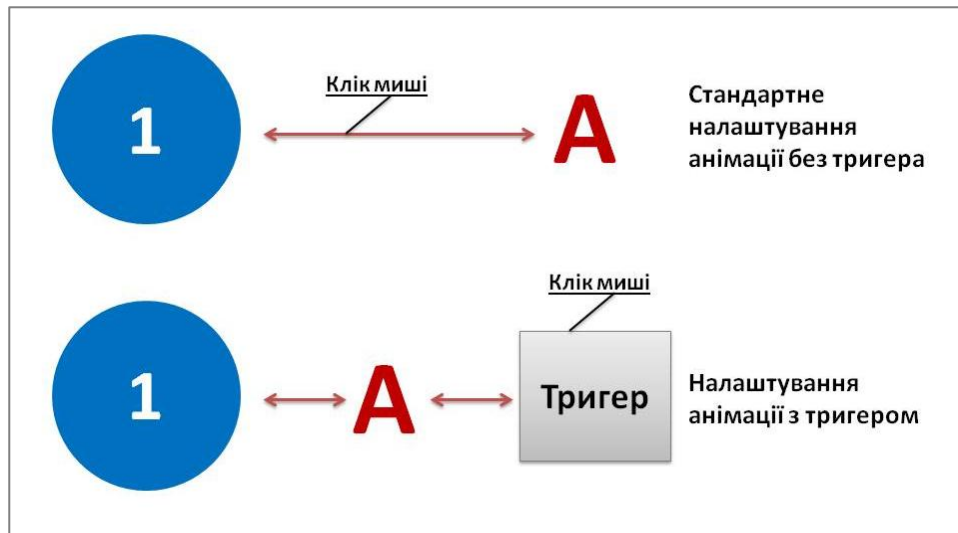
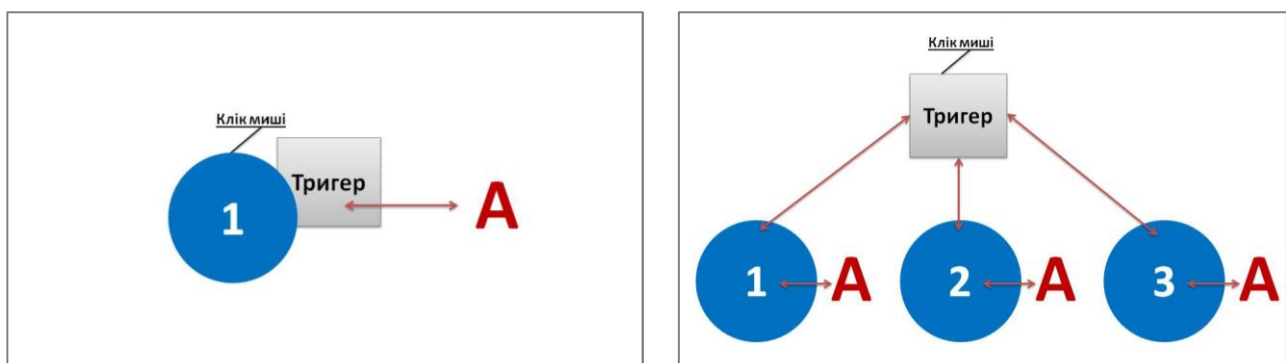

Рис. 7. Схема запуску анімації об'єкта на слайді

Для створення тригера необхідно на слайді вибрати об'єкт (це може бути малюнок, фігура або текст), при натисканні на який буде спрацьовувати потрібний нам ефект або кілька ефектів анімації. Тригер може бути присвоєно як тому об'єкту, з яким за задумом буде відбуватися дія, так і будь-якому іншому, клік по якому буде анімувати об'єкти на слайді (Рис. 8).

а) з одним анімованим об'єктом

б) з декількома анімованими об'єктами

Рис.8. Схеми роботи функції тригера

Як вже зазначалось, використання тригерів в презентації надає заняттю інтерактивний характер. Розглянемо конкретні приклади використання тригерів.

Так, наприклад, під час семінарського заняття на тему «Безпека людини в природному, техногенному середовищах та у разі виникнення соціально-політичних небезпек» з навчальної дисципліни «Безпека життєдіяльності» студенти 3-го курсу виконували тренувальні вправи інтерактивної гри «Безпека – базова потреба людини». Завданням I-го етапу гри було відгадати зашифроване слово. Студенти відгадували назву надзвичайної ситуації, називаючи по черзі букви українського алфавіту. Саме за допомогою тригерів була реалізована можливість появи, при натисканні на потрібні комірки, відповідної букви (Рис. 9).

Рис. 9. Приклад оформлення слайда

Комірки створені у вигляді квадратів з заливкою синього кольору. За допомогою команди редагувати текст, у комірки вписані літери того ж кольору, що і самі комірки. Спочатку налаштована анімація об'єктів (комірок) за допомогою вкладки **Анімація** з ефектом **Виділення / Зміна кольору тексту**. У списку параметрів заданий колір літер білий, швидкість: дуже швидко (Рис. 10).

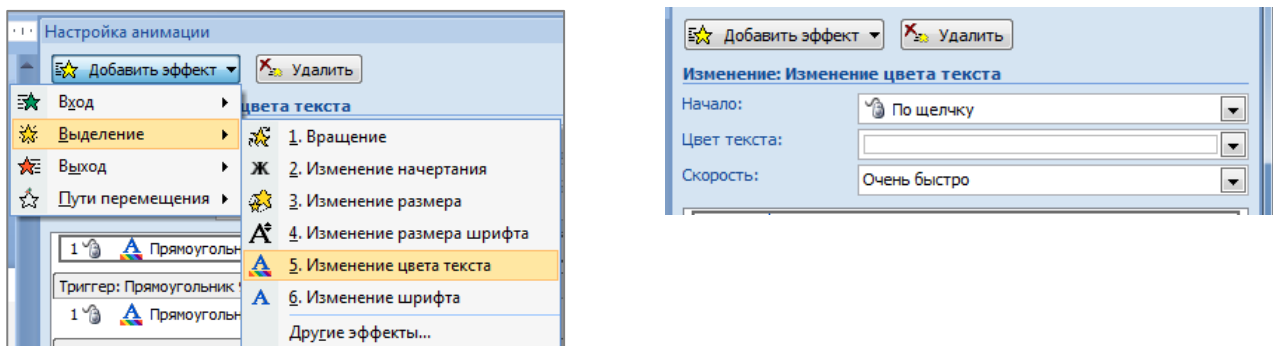

Рис. 10. Приклад налаштування анімації

Після цього необхідно прив'язати кожен окремий ефект анімації до комірки з буквою так, щоб буква з'являлась після кліку на відповідну комірку. У списку ефектів анімації вибираємо ефект і натискаємо на стрілку поруч з ефектом. Список ефектів анімації розташований у вікні **Налаштування анімації**. У контекстному меню вибираємо рядок **Час** (Рис. 11).

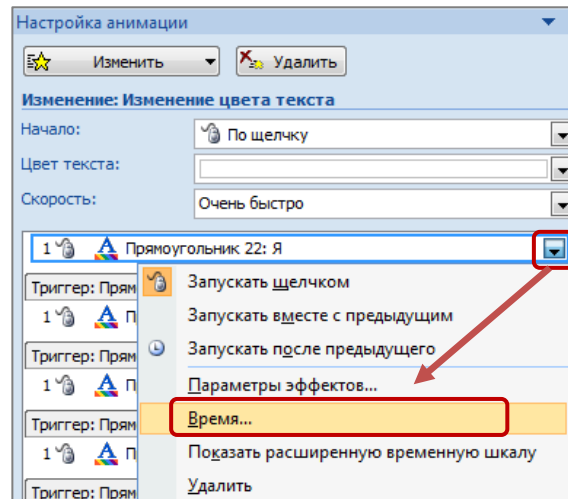

Рис. 11. Налаштування часу запуску анімації об'єкта

У вікні, що з'явилося потрібно натиснути кнопку **Перемикачі** і вибрати рядок **Почати виконання ефекту при натисканні**. У списку, що випадає знайдіть назву картинки, з якою Ви пов'яжете ефект анімації. Після виконання даної настройки ефект анімації буде спрацьовувати тільки при натисканні на картинку з відповіддю (Рис. 12).

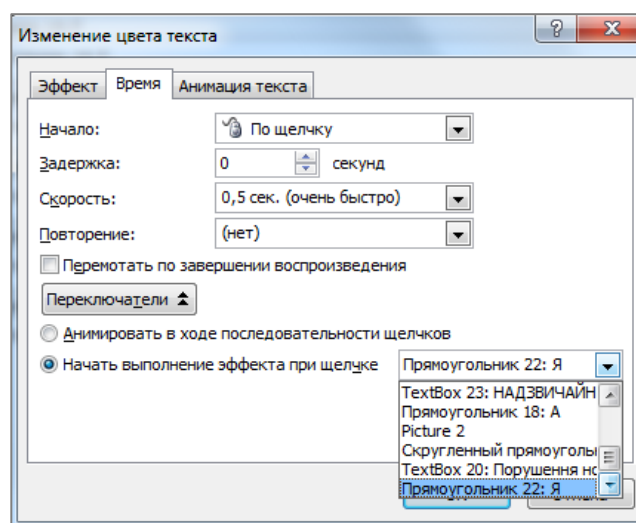

Рис. 12. Налаштування функції тригера

Ще одним варіантом використання тригера може бути створення тесту.

Досить простим варіантом є тест без підрахунку кількості правильних відповідей. Слід зазначити, що в PowerPoint є можливість створення тесту і з автоматичним підрахунком правильних відповідей. З цією метою доцільне використання середовища Visual Basic. Але дане питання потребує окремого розгляду.

Тест з одним варіантом відповіді легко використовувати під час тренування та при опитуванні студентів. Кожне питання такого тесту слід розміщувати на окремому слайді і тільки з одним варіантом правильної відповіді. Правильній відповіді необхідно додати гіперпосилання переходу на наступний слайд (Рис. 13).

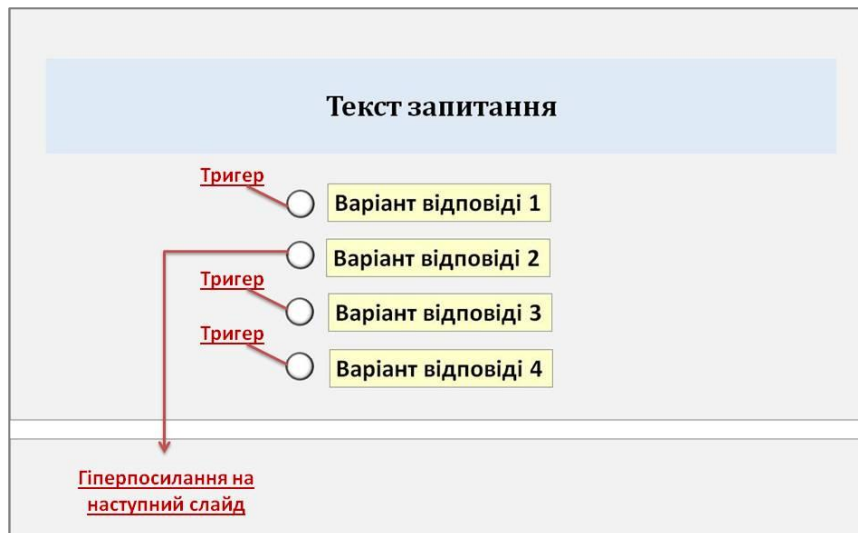

Рис. 13. Схема гіперпосилань і тригерів в презентації «Тест з одним варіантом відповіді»

Неправильні відповіді необхідно налаштувати за допомогою функції тригера. Для цього на вкладці **Анімація** додайте ефект анімації **Виділення / Обертання**. Таким чином, при виборі неправильної відповіді студент побачить, що помилився і йому потрібно знайти правильну відповідь. Аналогічно налаштуйте функцію тригера для кожної неправильної відповіді.

Для зручності Ви можете створити власний шаблон тесту і використовувати його для різних тем, наповнюючи різним змістом (Рис. 14).

Зверніть увагу на те, що Ви можете змінювати кількість варіантів відповідей в завданні та їх розташування, використовувати в якості відповідей на питання малюнки.

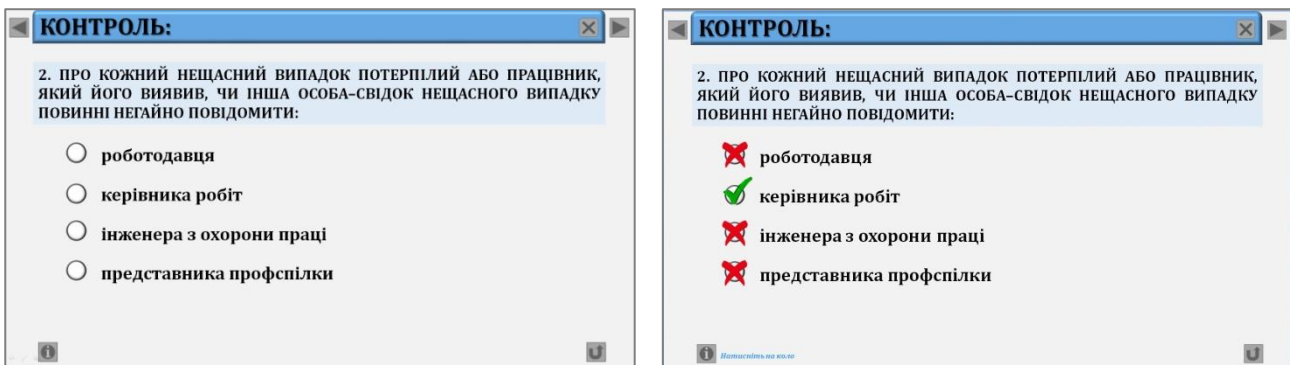

Рис. 14. Приклад оформлення слайдів для тестів

Також на слайді Ви можете розміщувати один або кілька завдань з малюнками (Рис. 15). При чому за допомогою тригерів можливе налаштування відкриття завдань з малюнками у довільному порядку, що підсилює інтерес до вправи та тим самим надає можливість поступово її спрощувати.

Рис. 15. Приклад завдання з малюнками

Так у даній статті були коротко представлені інструменти програми PowerPoint, які дозволяють створювати інтерактивні презентації та ефективно використовувати їх можливості в якості тренувальних, опитувальних вправ, вправ на закріплення вивченого матеріалу, тестів з одним варіантом відповіді тощо. Однак не варто обмежуватися тільки представленими прикладами. Насправді можливості використання гіперпосилань, кнопок і тригерів в програмі PowerPoint набагато ширші.

Отже, можна зробити висновок, що дистанційна освіта дає потенціал, нові можливості і перспективи. Вона не лише відкриває перед викладачами нову можливість, нове бачення шляхів реалізації вдосконалення традиційного формату освіти, а й організовує пробу різних форм і методів навчально-методичної діяльності.